

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za druge države stane 5-60 K. Posamezna številka po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Uredništvo in upravnništvo je na pristavi gosp. K. Floriana v «Zvezdi».

Izhaja vsako soboto

zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pet-vesto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnistvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvo pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

K jutrišnji otvoritvi.

Jutri se slovesno otvori železnična proga Kranj-Tržič. K otvoritvi pride železniški minister Derschatta, otvorjenja se udeležijo zastopniki državnih in deželnih oblasti. Ob progi bodo plapolale zastave in občinski zastopi bodo pozdravljali zastopnike vlade.

Ni še dolgo, kar smo slovesno odpirali velevažno karavansko in bohinjsko železnico, ki teče izključno po slovenskem ozemlju, v nekaj tednih se izroči prometu šentjanska železnica in v par letih izteče tudi toliko zaželjena belokranjska železnica. Vedno bolj se širi železnično omrežje po naši deželi, z njim se razvija trgovina in obrt in poljedelstvo lažje izvažajo svoje pridelke ter pridobivajo sredstva za napredek in svoj razvoj. Če vsa znamenja ne varajo, hitimo tudi na Kranjskem z vedno bolj pospešenimi koraki po oni poti, ki so jo že prehodile bogatejše dežele, naša dežela se vedno bolj industrializira; z industrijo prihaja v deželo bogastvo na eni, siromaštvo na drugi strani, prepad med stanovi postaja vedno večji.

Industrijski kraj v pravem pomenu besede je Tržič že stoletja sem in najvažnejše trgovsko mesto na Kranjskem je Kranj. Industrija in trgovina si tu podajata roko. Dal Bog, da novo otvorena železnica donese še novega blagostanja v ti dve tako važni točki in kulturno ter gospodarsko povzdigne tudi obmejne občine in vasi.

Stara slovenska trdnjava, na trdi skali stoječi Kranj, poda roko slovenskemu Tržiču, ki ga pa vlada peščica tujcev, ki hočejo na popolno slovenski zemlji umetno napraviti nemški otok. To tržiško nemštvo ve, da stoji na rahlih tleh, ono spoznava, da se vzdržuje le z umetnimi sredstvi, da razpade v prah tisti čas, ko se zave slovensko delavstvo, da je ono v industriji ravno tako, če ne še bolj

odlojujoča moč kakor podjetnik sam. Imenovanje nemških častnih meščanov, najhujših sovražnikov slovenskega naroda, od katerega je obogatel Tržič, ustanavljanje nemških učnih zavodov, nameščanje nemških učiteljev na slovenskih šolah i. t. d. — vse ima namen obdržati nenaravno stanje, toda tudi ne bo pomagalo. Tok časa se ne da ustaviti, posameznik in narod zahtevata nazaj svoje naravne pravice, prost mora postati sčasoma tudi narod naš, prost na svoji rodni zemlji.

Ne vemo, kako so pred par leti donele slovenske besede na trdo nemško uho železniškega ministra. Od Celovca dol do sinje Adrije so ga neprestano spremljali živio-klici, ponosne slovenske trobojnice se vibrirale ob celi progi in nehote se mu je moralo vrniti vprašanje, ali je res toliko tega zaničevanega naroda.

Tudi jutri naj pokaže naš narod, da je tu gospodar, da je zemlja slovenska, kjer teče nova proga, da je pripravljen to zemljo braniti pred vsemi poskusi potujčevanja. — Slovenskim poslanecem in drugim vemoželom so se razposiljala nemška vabila na otvoritveno slavnost. Pokaži, Tržič, da ti misliš drugače, kakor te hočejo imeti nekaterniki, vse obmejne občine, manifestirajte na jasn način svoj slovenski značaj, potem bodo tudi merodajni krogi spoznali, da nemškega čolnca, ki plava po razburkanem morju, ni moči rešiti.

Gospodarski del.

□□□□

Narodno gospodarstvo.

Dalje.

Z napredovanjem omike in povzdige narodnega blagostanja absolutno rastejo izdatki za hrano, ker se razširjajo na vedno nove in fineje oblike, relativno ali v primeri z drugimi pa padajo.

Statistik Engel je rekel: Čim revnejša je rodbina, tem večji del skupnih izdatkov se mora porabiti za pridobivanje hrane (Englov zakon). Kot dokaz je navedel za saksonsko državo za leto 1857 te-le številke:

za	Izdatki		
	imovite del. rodbine %	rodbina srednjega stanu %	bogote rodbine %
hrano	62	55	50
obleko	16	18	18
stanovanje	12	12	12
kurjavo in svečavo	5	5	5
vzgojo, pouk i. t. d.	2-20	3-05	5-05
javno varstvo i. t. d.	1-5	2-10	3-1
zdravstvo i. t. d.	1-5	2-10	3-1
osebne službe	1-5	2-05	3-05

Za sedanje čase in razmere je to sliko posebno, v tem popraviti da so izdatki za stanovanje neprimerno večji, kar je v zvezi z velikimi kulturnimi in delavskimi središči. Ne samo delavec, tudi obrtnik, mali trgovec in uradnik si mora ponavadi pritrgovati pri hrani ali pri obleki, da more plačevati draga stanovanja. Zato pa tudi opazujemo, da delavci večkrat stanujejo v majhnih, nezdravih prostorih, za katere pa morajo vendar plačevati toliko najemnine, da so primorani pogosto s podnajemniki in prenočevalci deliti si itak tesne prostore. Ker imajo nezadostna stanovanja najpogubnejše posledice v higijenskem in v moralnem oziru, se čuje vedno glasnejši klic po reformi stanovanj. Gotovo obstoji najpraktičnejše sredstvo za rešitev stanovanjskega vprašanja v tem, da se zidajo hiše, ki se oddajajo delavcem v najem ali pa z malimi letnimi odplačili sčasoma prehajajo v last delavcev.

Take delavske hiše stavijo ali posebne delavske produktivne zadruge, katere ponekod podpirajo hranilnice. V Ameriki se je najbolj razvilo tako zidanje; v Filadelfiji sami so produktivne zadruge zidale več nego 60.000 hiš, katerih vsaka je namenjena le za eno delavsko rodbino. Delavske hiše morejo zidati tudi veliki podjetniki ali podjetniške družbe za svoje delavce, za kar jim država ponavadi nudi več davčnih olajšav. Tako imamo pri nas v Avstriji zakon z dne 8.

PODLISTEK.

Profesor Vatroslav Jagić.

K sedemdesetletnici njegovega življenja.

Dne 6. t. m. obhaja svojo sedemdesetletnico prvak v slavanski filologiji — Vatroslav Jagić, profesor slavistike na dunajskem vseučilišču.

Jagić se je rodil v Varaždinu dne 6. julija 1838. Srednje šole je izvršil v Zagrebu, vseučiliške nauke pa na Dunaju. Leta 1860 je postal gimnazijski učitelj v Zagrebu, pa je zaradi narodne zavesti svoje izgubil službo l. 1867. Do l. 1871 je ostal še v Zagrebu, potem pa se je šel nadalje obrazovati v Lipsko in v Petrograd. Leta 1872 je dobil stolicu slovanskega jezikoslovja v Odesi. Ko se l. 1874 Hrvatje ustanovili v Zagrebu vseučilišče, bi bil imel Jagić priti tja, a tozadevna pogajanja so se razbila. Postal je nato profesor v Berlinu, v Petrogradu in po Miklošičevi smrti na Dunaju l. 1886, kjer je deloval do letošnjega leta.

Prve svoje razprave je priobčil v izvestju zagrebske gimnazije. Sestavljal je knjige za višje gimnazijske razrede, sodeloval pri «Tisoučnici svetoga Cirila in Metoda» in pri časopisu «Književnik, časopis za jezik i. t. d.» Ko so ustanovili jugoslovansko akademijo, je marljivo podpiral njeni glasili «Rad» in «Starina».

Leta 1876 je ustanovil list «Archiv für slavische Philologie». Zanj je spisal nebroj razprav, ocen, objav ter mu pridobil za sotrudnike vse najboljše slaviste. Živahno se je v tem listu zanimal tudi za naše kulturno gibanje.

Razen tega je izdal več samostojnih del. Pri jugoslovanski akademiji je nanovo izdal in obrazložil več proizvodov dubrovaških pisateljev, v Berlinu je objavil zografsko in marijina evangelja dva znamenita staroslovenska spomenika, v Petrogradu pa «Zakon Vinodolski» in «Specimina hignae palaeoslovenicae». Prevažni za slovansko, pa tudi slovensko književno zgodovino sta njegovi knjigi: «Pisma Dobrovskega in Kopitarja» in «Nova pisma Dobrovskega, Kopitarja in drugih jugozapadnih Slovanov». Mnogo njegovih spisov je izšlo v izvestjih dunajske akademije. V novejšem času pa deluje Jagić, da se skoro izda prepotrebna «Enciklopedija slovanskega jezikoslovja».

Jagić je bil izvrsten, obče priljubljen profesor ter je živahen družabnik. Hrvaškega svojega rodoljuba ni nikdar zatajil, ostal je tudi v tujini Hrvat.

Kulturni napredek vseh Slovanov mu je živo pri srcu. Zlasti se je vedno zanimal za naše prosvetne razmere in pri vsaki priliki podpiral slovenske učenjake in slovenske znanstvene zavode.

Zato se tudi mi danes spominjamo njegove sedemdesetletnice in mu kličemo: na mnoga leta!

Brodkovski odvetnik.

Slika iz sedanjega življenja moravskega. Češki spisal Vaclav Beneš-Šumavský; poslovenil Avgust Petrič. Konac.

Drugo delo Albrechtovo je vzbudilo vihar nejevolje po celi Moravi, ker se je proglašila židovska zasebna šola čez noč za nemško občinsko šolo, in kakor hitro je skopnel spomladni sneg, se je gradilo naglo zanjo novo drago poslopje.

Pozno so se kesali Brodkovičani za svojo lahkomišljenost in pozno so spoznali, kam jih je privedla nesloga in narodna mlačnost, vendar so se udajali novemu položaju, videč, da se ne otresejo tako hitro jarma, ki so si ga vrgli sami na vrat. Mnogi pa so pošiljali celo otroke v nemške šole „zavoljo nemščine“ in se tolažili z nado, da se vname v Brodkovicah novo gibanje in da napočijo oni zlati časi, ki jim jih je obljubljal Albrecht pred volitvami. —

Med tem je pričakovala Mudrova žena z man, da se ji vrne mož. Reva bi si lahko s svojima otrokoma izjokala oči zaradi svojega reditelja, on vendarle ni prišel, se ni povrnil, kakor ji je bil obljubil. Dan za dnem je mineval v grozni negotovosti za nesrečno ženo, in zaman se je tešila, da se konečno odpró duri in da vstopi zopet „tatek“.

Julija 1902, št. 144 drž. zak. „o ugodnostih za poslopja z zdravimi in cenami delavskimi stanovanjskimi“. Po tem zakonu uživajo 24 letno oprostitvev hišne razredarine ter hišno-najemniškega in petodstotnega davka tista poslopja za stanovanje, ki se zgrade na doslej nezagrajeni površini ali na stavišču kake do tal porušene hiše v ta namen, da se nudijo delavcem zdrava in cena stanovanjska, ako se dajejo stanovanjska hiše v najem delavcem ali se prepuščajo brezplačno ali proti obračunu na plačo. Iste ugodnosti so deležna taka poslopja, če se prodajo delavcem tako, da je vso kupnino ali vsaj polovico kupnine odplačati najmanj v 15. letninah. Taka poslopja so lahko ali a) rodbinske prebivalne hiše, da stanujejo v njih ena ali več rodbin, ali b) domovi za samce za vzprejem posameznih vseh istega spola v ločenih stanovalnih prostorih, ali c) spalne in stanovalne hiše za skupno prenočevanje posameznih oseb istega spola. Postava in posebna ministrska odredba obsegata še natančnejša določila o stavbno-tehniških, zdravstveno in pravno-policijskih zahtevah, ki se stavijo na take delavske hiše, kakor tudi o višini najemščine, ki se sme zahtevati od stanovanj.

Nekatera mesta, kakor London, Glasgow in Bern, so vzela skrb za zdrava in cena delavska stanovanja v svoje roke in postavila več tisoč delavskih hiš na občinske stroške, marsiktere občine pa z denarnimi sredstvi, z nakupom zemljišč i. t. d. pospešujejo delavske stavbe. V Avstriji smo v tem oziru še precej zaostali.

Da se odpomore pomanjkanje stanovanj, ki je po mestih vzrok veliki zemljiški renti, predlagajo nekateri pisatelji razlastitev (eksproprijacijo) zemljišč.

3. Razkošje.

Razkošje imenujemo neproduktivno porabo dragocenih in obenem nepotrebnih stvari. Vendar je to zelo relativen pojem, ker se mnenje ljudstva o tem, kaj je dragoceno in nepotrebno, vedno menja. Kava, sladkor, srage, črevlji, robci, iz več delov obstoječa stanovanja, časopisi, šole i. t. d. spadajo dandanes med vsakdanje potrebe, dočim so bila v prejšnjih časih razkošje, katero si je mogel privoščiti le malokdo. Tudi je pojem relativen z ozirom na razne kraje in razne socialne razmere. Kar je za enega luksuz, to je za drugega potreba.

Razkošje obsojajo razni narodno-gospodarski pisatelji in politiki, češ, da izvira iz neenakosti premoženja in kot tako vpliva demoralizirajoče na življenje človeške družbe. Če bi ne bilo razkošja, bila bi človeška družba srečnejša, npravost bolj razširjena in nujne potrebe bi se ložje zadovoljile, ker bi bila razdelitev dobrin pravičnejša.

Mogoče, da bi to veljalo za posamezne slučaje, ali splošno ne moremo obsojati razkošja, ker je eden glavnih pospeševalcev človeškega napredka. Kar danes življenje krasi in oslaja, se ima zahvaliti v prvi vrsti razkošju. Razkošje je rodilo umetnost, razkošje je mnogo pripomoglo, da so se mogle izboljšati zdravstvene razmere po mestih in na deželi.

Razkošje pa postane pogubno, če zaide v zapravljalnost, ali deloma v brezsmiselno razmetavanje denarja, kakor se nam kaže n. pr. v zadnji dobi rimskega cesarstva, ko se je za eno pojedino izdalo milijone (slavčji jeziki!). Grajati se mora to razkošje, ker zadovoljitev potrebe ne stoji

v nikakem razmerju z množino uporabljenih dobrin in s socialnim delom, ki je provzročila.

Tako razkošje pričuje le o skaženem okusu ali celo duševni nemarnosti.

Gide v svoji knjigi navaja za pogubno razkošje še en vzgled, katerega moramo tudi mi še posebej omeniti. Ne samo na Irskem, tudi v alpskih krajih, in celo v slovenskih pokrajinah se dogaja, da kak bogataš nakupi obsežne komplekse zemlje, katere spremeni v lovski park, kamor ne sme stopiti nihče drugi kakor lovec, lovski čuvaj in divjačina.

Pred vsem pa moramo imeti pred očmi, da velja isto, kar smo rekli glede razkošja pri posameznikih, tudi za narod sam. Če narod porabi veliko, mora tudi njegova produktivna moč biti razmerna z množino porabljenih dobrin, ker bi sicer moral polagoma propasti.

Proti zapravljalnemu razkošju so v starem veku nastopali s kazenskimi postavami, dandanes se je skuša omejiti s previdno vzgojo in raznimi davščinami.

Med produkcijo in konsumpcijo mora sploh obstajati neko ravnotežje, sicer nastanejo gospodarske krize, o katerih smo že govorili na drugem mestu.

Dogodilo se je že, da se je na ta način izpraznilo celo pogorsko selo, ker ljudje niso imeli več ne polja, ki bi jih redilo, in ne travnikov ter pašnikov, ki so potrebni za živinorejo. V takih primerih je po našem mnenju dolžnost države, da skrbi za ohranitev srednjega posestnika, čeprav temu samemu državno vmešavanje morda ne bi bilo všeč.

4. Prihranek.

Če se konsumpcija odloži na poznejši čas, da zadovolji bodoče potrebščine, govorimo o prihranku. To se more zgoditi na ta način, da gospodarca oseba svoje izdatke zmanjša ali pa svoje dohodke toliko poveča, da more en del dohodkov dejati na stran, uporabiti jih za bodoče potrebščine. Prihranki so torej le mogoči, če človek more razpolagati nad gotovo množino dobrin. Ker se s prihranki skušajo zadovoljiti potrebe bodočnosti, ki je negotova, dočim že neki naravni nagon sili človeka k trošenju, je gotovo treba nekega samozatajevanja in gospodarskega preudarka, da se more sedanje uživanje umakniti bodočemu. Človek že mora imeti gotovo stopnjo izobrazbe, da hrani. Isto velja o narodih. Tudi morajo v deželi ali državi obstajati naprave, ki omogočujejo varnost prihrankov. Hranilnice in zadruge pospešujejo varčevanje. Da mora biti tudi predmet prihranku tak, da se more njegova uporaba odložiti za poznejši čas, se razume samosebi. Seveda pride v sedanjem denarnem gospodarstvu v prvi vrsti v poštev denar.

S prihranki se človek zavaruje za bodočnost, obenem pa omogočuje trošenje drugim osebam. Razni zavodi, ki sprejemajo prihranke, vloženi denar zopet izposojajo dalje in s tem pospešujejo podjetnost tudi pri onih, ki sami ne razpolagajo z glavnico, ali jim njihova glavnica ne zadostuje. Neplodno zakopavanje denarja in hranjenje novcev po škrinjah je dandanes postalo v rednih razmerah tako redko, da se vedi ni treba ž njim dalje baviti.

Kakor smo imenovali pogubno zapravljanje dobrin, tako moramo tudi grajati pretirano varčevanje. Kakor je priporočati na vseh straneh boj

alkoholu, ki tvori zapravljalivo razkošje siromakov, tako se mora tudi večkrat ljudi svariti pred škodljivim varčevanjem, ki se vrši na račun rednih življenjskih potrebščin. Z razumnim, t. j. produktivnim trošenjem se more prigospodariti vsaj toliko kakor z varčevanjem, če ne več (Vulč). Prehrana, dobra obleka, zdravo pametno opremljeno stanovanje, skrb za zdravje in zdravstvo, dobre knjige, izprehodi ali celo potovanja, nekatere telesne in duševne zabave so ne samo dovoljeni, temveč priporočljivi izdatki. To je pravzaprav plodonošno nalaganje in sicer najboljše nalaganje dobrin, ker zvišuje vrednost človeka in njegove produktivnosti (Gide).

Tedenski sejem v Kranju dne 30. junija 1908. Prignalo se je — konj, 290 glav domače goveje živine, 19 glav hrvaške goveje živine, 15 domačih telet, — hrvaških telet, 196 domačih prašičev, — hrvaških prašičev, — domače ovce, — hrvaških ovc, — koz, — buš in — bosanskih volov. — Pitani voli 100 kg K 68—, na polovico 100 kg K 60—, za pitanje 100 kg K 56—, kumerni 100 kg K 38—. Pšenica K 12—, proso K 8—, rž K 10—, oves K 9—, ajda K 9—, fižol ribničan K —, mandalon K —, koks — in krompir — za 50 kg.

Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu juniju je 288 strank vložilo 161.315 K 18 vin. 389 strank dvignilo 126.127 K 92 vin. 13 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil 102.220 K. Stanje hranilnih vlog 4.388.325 K 12 vin. Stanje hip. posojil 2.868.788 K 74 vin. Denarni promet 727.075 K 20 vin.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu juniju 1908 je 242 strank vložilo 73.585 K 61 vin. 196 strank vzdignilo 61.321 K 45 vin. 27 strankam se je izplačalo posojil 33.100 K. Denarni promet 323.379 K 30 vin.

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu juniju 1908 je 192 strank vložilo 41.786 K 77 vin. 138 strank vzdignilo 30.060 K 65 vin. 6 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil 7.800 K. Stanje hranilnih vlog K 1.654.359 K 09 vin. Stanje hipotečnih posojil 1.284.367 K 24 vin. Denarni promet 122.153 K 03 vin.

Dobavni raspis. C. kr. trgovsko ministrtvo naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo v kratkem na borzi v Bruslju vršila ponudbena razprava za dobavo hrastovih in bukovih železničnih pragov (svelarjev) in cokov za leta 1909 in 1910. Prepis dobavnega raspisa je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled. Natančnejša pojasnila daje pisarna Do Rudder, Administrateur des Voies et Travaux, Rue de Louvain 11 in pisarna Commission et de Réception des Fors et Bois, Rue d'Italie 31, in Brüssel.

Umetnost in književnost

□□□□

Letno poročilo štirirazredne deške ljudske šole in občne obrtne nadaljevalne šole v Kranju. Izdalo šolsko vodstvo koncem šolskega leta 1907/1908. Natisnil Iv. Pr. Lampret v Kranju, 18 str. Na tej šoli je poučevalo poleg ravnatelja g. Ivana Pezdica še troje gg. učiteljev in dva kateheta. Šola je obiskovalo v 1907/1908 177 učencev. Obrtno nadaljevalno šolo je obiskovalo 83 učencev.

Nihče ni slutil, kaj je izkusila v oni dobi, ko je prebdela cele noči v solzah in molitvah. Bila je preprosta ženska iz ljudstva, ni bila več lepa, imela je odcvetel in od prejšnjega stradanja ovenel obraz, vendar je ljubila moža z najčistejšo ljubeznijo in čudno, da ni obupala, ko ni prišel. Njene globoko upadle, vnete oči, njene stisnjene ustnice, vsa njena zunanost je bila neizrekljivo žalostna. Vsakdo jo je pomiloval, vendar pomagati ji ni mogel nihče.

Po dolgem čakanju je došlo konečno poročilo o Mudrovi krivdi. Na glavarstvu se je vložila anonimna ovadba, da se nahaja v občini brezposlen človek, po imenu Mudra, emigrant, ki agitira proti ustavoverni stranki, in da je ta človek sila sumljiv, ker se ni prijavil pred leti k naboru.

Glavarstvo je naročilo brez odloka orožnikom, da naj aretirajo in dovedejo Mudro povsem tiho na dan volitve.

Žal se je dokazalo s poizvedovanjem, da je pobegnil Mudra, ko je imel priti k naboru, na Poljsko, da se je tam bojeval v vrstah ustašev in da se je po povratku skrival v Brodkovcih. Ker je bilo v njegovi rodbini nekoliko Mudrov istega krstnega imena in skoro iste starosti, se mu je posrečilo pozneje, ko se je hotel oženiti, da je srečno ušel pazljivosti uradov.

Mudra je bil odgnan k sodišču v Brno in bil tam obsojen zaradi begunstva na enoletno

ječo, pri čemer je bilo navedeno kot obtoževalno, da se je udeležil agitacije za narodno stranko.

Bil je zaprt. — —

Minuli so meseci, v katerih je redkokdaj njegova žena dobila kako pismo od njega. V mestu se je polagoma pozabilo ubogega emigranta. Tu pa je bila nenadoma poklicana Mudrovka na željo svojega moža v Brno. Obolev je za hudo pljučnico in ubogi obsojenec je umiral tam v jetnišnični bolnici.

Dobra, zvesta njegova žena je ostala pri njem, dokler ni slednjič izdahnul v njenem naročju in edina, zapuščena, z obupom v srcu je stopala za vozom, ki je odpeljal rano v jutru na pokopališče truplo, ki je zaslužil lepšo usodo za svoje idealno navdušenje in plemenito mišljenje.

Preminal je kot žrtva brodkovskih volitev!

Nesrečna vdova, sama zelo oslabela, se je vrnila domu in mogoče bi bila tudi ona podlegla svojemu trpljenju, da se nista usmilila Pejčoh in Kanjak nje in njenih otrok.

V čitalnici pa se je priredila veselica na korist zaostalih ob največji udeležbi ljudstva. In ta veselica je bila obenem tudi prvi nastop Brodkovčanov proti Albrechtu, ki ga je dolžilo javno mnenje denunciacije, katere žrtev je postal Mudra.

Za Kubala je bila tragična smrt njegovega bivšega solicatorja nova rana. Mráz ga se stresel pri tej žalostni novici in vest mu je hudo očitala, da ni brez krivde pri smrti udanega moža.

A usoda ni hotela obvarovati odvetnika niti daljnih težkih prevar. Vsako kapljico razkošja je moral sedaj plačevati s svojo srčno krvjo.

Nekega dne je priletela Hilda k njemu v pisarno s topimi, od joka zardelimi očmi in z razburjenja plamtečim obrazom.

„Ah, tega se nisem nadejala, to je grozno, neverjetno,“ je vpila, drže v rokah nekaj list.

Kubala jo je vprašal, kaj jo je razburilo, ali niti besedice ni mogel spraviti iz nje. Topo je gledala nanj. Gibala je krčevito svoji ustnici in ni mogla spraviti iz njih besedice, da bi povedala soprogu, kaj jo je tako vznemirilo.

Zaman ji je prigovarjal doktor, zaradi ihtenja ni mogla dolgo govoriti. Konečno je zapazil listek, ki ga je držala. Vzel ga ji je iz roke in ga prečital.

Groza se je pojavila na njegovem obrazu.

Obledel je in trudil se je dihniti, da bi se oprostil krvi, ki mu je silila k srcu. Čez trenutek je pogledal z začudenim izrazom v obrazu na Hildo in se udal konečno jeznemu smehu.

„Tu vidiš, tu imaš!“ je zaklical, in zelenkasto so se lesketale njegove oči.

Hilda je padla na stol in si zakrila obraz z rokama.

Kaj se je prigodilo?

Stari šestdesetletni stric, ravnatelj Wolfgang Castello je naznanjal Hildi, da je slavil prejšnji dan poroko s svojo dosedanjo gospodinjjo, mlado vdovo in izbornu kuharico, ki jo je sprejel pred nekoliko leti, da bi pomagala Hildi pri gospo-

V Kranju, dne 4. julija 1908.

Delegacije bodo, kakor se sliši, sklicane meseca septembra na kratko zasedanje, da dovolijo proračunski provizorij; redno zasedanje se ima pa preložiti na zimske mesece.

Poslanec dr. Malachowski, član poljskega kola, v katerem je vodil «demokratsko» krilo, je umrl, 56 let star, na Dunaju. Prepeljali so ga v Lvov, kjer je bil župan. Pogreb se vrši na občinske stroške.

Morilec namestnika grofa Potočkega, rusinski dijak Siczynski, je bil po razmeroma kratki razpravi obsojen na smrt. Soproga umorjenega namestnika se ni pridružila sodniškemu postopanju in je izjavila, da odpušta morilcu. Sodišče je sklenilo priporočiti obsojenega v pomiloščenje.

V ograkem državnem zboru je bil v soboto sprejet zakon o zvišanju davka na žganje; ker se je pa vrnila neka napaka zaradi izvoza, se bo morala zbornica še enkrat pečati z zakonom, ko ga reši gosposka zbornica.

Hrvatski ban baron Rauch je imenovan za tajnega svetnika.

Hrvatska kriza se baje približuje koncu. Ze več tednov so bili, kar se je doslej le slutilo, pogovori med madžarsko vlado in poslanci iz «hrvatske stranke prava». Sedaj pa baje namerava vlada storiti Hrvatom koncesijo v železniškem vprašanju na ta način, da bi se ustanovilo železniško ministarstvo, vsled česar bi se morče priznalo, da so železniški uradniki državni uradniki; potem bi pa tudi za železnice veljalo načelo nagodbe, da mora na Hrvaškem vsak javni uradnik znati hrvaški. To je ena vest. Druga pa pripoveduje, da so se pogajanja razbila. Da se izve resnica, bo treba še nekoliko potrpljenja.

Ruska vlada je baje diplomatično posredovala v Belgradu in v Sofiji zaradi nesporazumov med srbsko in bulgarsko vlado.

Portugalski parlament se snide dne 1. julija. Španske bombe se vedno pokajo. V soboto večer sta v Barceloni eksplodirali dve bombi, vsled česar sta bili dve osebi ranjeni in sicer ena težko. Vsled eksplozije je nastalo veliko vznemirjenje. Množica je bežala na vse strani in kdor je padel, je prišel bežečim pod pete. Tri osebe so zaprli.

Zgodovinski in sloystveni pregled za prihodnji teden.

6. julija. — 1792. Zadnja izvolitev «rimskega cesarja nemške narodnosti» (Francisek II) — 1809. Nadvojvoda Karel pri Vagramu proti Napoleonu (prvi bojni dan). — 1899. Mirovna konferenca v Haagu. — 1905. † Francoski geograf Elisée Reclus.

6. julija. — 1415. Reformatorja Husa sežgo v Konstancu kot krivoverca. — 1809. Bitka pri Vagramu, drugi bojni dan, poraz Avstrijcev. — 1835. † Jezikoslovec in učenjak Matija Čop utone v Savi pri Tomačevem. — 1845. * Skladatelj in hribolazec Jakob Aljaž v Smedniku. — 1881. Pesnik Vojteh Ulrich v Kranju.

7. julija. — 1683. Dunaju preti nevarnost obleganja po Turkih, cesar zbeži v Linc in Passau. — 1802. * Narodoslovec Henrik Frayev v Idriji, prvi kustos kranjskega muzeja. — 1808. Napoleon naloži Kranjski 15.260.000 lir vojnega davka. — 1892. † Pisatelj dr. France Škofic v Škofji Loki. — 1897. † Časnikar Janez Pintar v Ljubljani.

8. julija. — 994. † Mejni grof Leopold I. avstrijski, ustanovitelj samostana Melka ob Donavi, kjer leži pokopan. — 1621. * Basničar Jean de Lafontaine. — 1701. Evgen Savojski premaga

dinstvu. Poroka se je vršila povsem tiho z ozirom na precejšnjo starost stričevo. „Imel bodem končno sedaj tudi jaz svoje domače ognjišče,“ je pisal stric nečakinji, „in v svoji soprogli ljubeznjivo, dobro družico, ki mi slajša starost in mi bode udana strežnica v slučaju bolezni.“

„Ah, tega nisem pričakovala?“ je ponavljala Hilda z vedno pretrganim glasom. „Ah, jaz sem res nesrečna! Staro priprosto žensko, fej, fej! Z bivšo ženo črevljarskega pomočnika, ki se je obesil radi pijanosti in bede! To si vzame stric on, osrednji gospodarski ravnatelj! O, neznosno je! Ah, kako sem jaz nesrečna!“

Stric se ni niti potrudil v listu, da bi ublažil za Hildo mučno iznenadenje s kako manjšo opombo o končni ureditvi zadeve glede njene dote. Njegov molk je imel v tem slučaju odločilen pomen.

Hilda in njen soprog sta ga razumela.

S tem dogodkom je bila dovršena Kubalova nesreča.

Jasno je bilo, da je bila nada v bogato doto ali dedščino po Hildinem stricu slepilo, mamljiva prevara, kateri je žrtvoval svojo bodočnost. Doto in dedščina je po tolikoletnem čakanju izginila, a z njo se je podislo v prav celo poslopje blagostanja, ki mu je žrtvoval doktor vse svoje hrepenenje in trud, svoje dobro ime in svoje prepričanje.

Konec prih.

Francoze pri Kapri. — 1709. Bitka pri Pultavi. — 1810. * Skladatelj Robert Schumann. — 1815. Zavezniki gredo v Pariz.

9. julija. — 1396. Švicarji premagajo pri Sempachu Leodolda III. avstrijskega, ki pade na bojnem polju. — 1408. Dunajskega župana Konrada Vorlaufa obglavijo. — 1683. Turki pridejo pred Dunaj. — 1762. Ruskega cara Petra III. odstavijo. — 1807. V Tilzitu sklenejo mir med Francosko in Prusko. — 1833. * Slovenska pesnica in pisateljica Josipina Turnogradska-Tomanova na gradu Turen pri Preddvoru.

10. julija. — 1509. * Reformator Janez Kalvin v Noyonu v Pikardiji. — 1584. Viljema I. Oranskega umore v Delftu. — 1856. † Pisatelj Andrej Gutman. — 1866. Bitka pri Kissingenu. — 1871. Pisatelj Jožef Rozman v Trebnjem.

11. julija. — 1708. Princ Evgen Savojski in Malborough zmagata pri Oudenardu. — 1791. Voltairov pepel prenese v Panteon. — 1859. Mirovni preliminariji v Villafranki. — 1847. Tved Andree odplove s Spitzbergen z zrakoplovom, da bi dosegel severni tečaj.

Tržičani! 5. julija pokažimo k otvoritvi povabljenim gostom, zlasti tujcem, da je Tržič slovenski!

Godovi prihodnjega tedna:

5. Ciril in Metod, Vratislava; 6. Izaija, Domogoj; 7. Vilibald, Volkantín, Veleslav; 8. Elizabeta, Bogoslava, Božena, Darislav; 9. Anatolija, Hvalimir; 10. Amalija, Stojan, Libuša; 11. Miroslava.

Novičar.

Pogoreloem na pomoč! Požar je na Bledu dne 29. junija 1908 uničil 35 hišnih števil in blizu toliko gospodarskih poslopij.

Umevno je torej, da se nahajajo pogorelci v največji bedi.

Podpisano županstvo se satorej obrača na slavno občinstvo s iskreno prošnjo, da po svoji moči pomaga ponesrečencem. Vsak, tudi najmanjši dar se bo s hvalečnostjo sprejel.

Županstvo Bled,
dne 4. julija 1908.

župan Fran Rus, m. p.

Vabilo na naročbo. Z današnjo številko je potekla naročnina polletja. Prosimo vse one, katerih se tiče, da store svojo dolžnost. Obenem pa opozarjamo svoje somišljenike, da marljivo rasijajo list in nam pridobivajo novih odjemalcev.

Lokalna proga Kranj-Tržič se je menda gradila zato, da bo služila prometu in zato je tudi prizadeto prebivalstvo pozdravlja z radostjo. Upravni svet te železnice, ki vabi na jutrišnjo otvoritveno slavnost pa, kakor vse kaže, smatra novo progo za privatno zadevo tržiške nemškutarije. Postopanje upravnega sveta se mora imenovati naravnost skandalozno. Čeprav bo železnica tekla samo po slovenskem ozemlju in je po 96 odstotkih slovenska kranjska dežela prispevala k zgradbenim stroškom 180.000 K, se je vendar drznal upravni svet Slovencev, katerih se je radi lepšega spomnil, poslati samonemška vabila! Upravni svet je s tem menda hotel namigniti, da želi jutri vsenemška gospoda ostati bolj rase. Upravni svet je pač povabil na slavnost vse častne občane tržiške, katere so pobrali po celem svetu in ki na umeten način pomagajo vzdrževati nemški značaj Tržiča, a ni mu prišlo na misel, da bi bil o slavnostni otvoritvi oficijalno obvestil mestni zastop v Kranju, ki se je opetovano potezal za tržiško železnico. Na kranjski štaciji se vendar odoepi nova proga in upravni svet bi bil moral, če bi imel sploh kaj pojma o taktu, povabiti na slavnost vsaj kranjskega župana, tukajšnje svetnike trgovske zbornice, od katerih je eden tudi namestnik v državnem železniškem svetu, načelnike uradov in vse župane ob progi ležečih občin. Toda kaj hočemo! Saj je slavni upravni svet celo prezrl predsednika one korporacije, na katero bi se bil v prvi vrsti moral ozirati, namreč predsednika trgovske in obrtniške zbornice, ki je poleg tega tudi še član državnega železniškega sveta in deželni poslanec. Nemški deželni poslanci so seveda vabljeni. Z ozirom na to brezaktno postopanje in preziranje tukajšnje občine naše mesto pač ne čuti nikake potrebe nadeti se ob jutrišnji otvoritvi tržiške železnice praznično lice, kar bi se bilo sicer gotovo zgodilo. Prosimo pa slavno občinstvo, da se jutri vzdrži vsake nepotrebne demonstracije. Prezirajmo smešno tržiško nemškutarijo, kateri bo itak kmalu odklenkalo, in veselimo se nove železnice, ki nas bo tesno spojila z rojaki v «nemškem» Tržiču!

Službe župana za železniško progo Kranj-Tržič je dobil zopet Nemeč, bogataš, s premoženjem 200.000 kron, brez otrok, kateri ima še povrhu mastno službo v Tržiču. Na prošnjo Slovencev, ki

je brez premoženja, a ima več otrok, se pa niso prav nič ozirali.

Imenovanje pri državni železnici. Načelnik stavbenega nadzorstva v Kranju, gosp. Robert Schindler je imenovan inspektorjem v VI. služb. razredu. — Gosp. Alojzij Prevec, oficijal in postajenačelnik v Škofji Loki, je pomaknjen v VII. službeni razred. Čestitamo!

Višji oficijal Koller, načelnik železniške postaje na Jesenicah, je odstavljen od svoje službe na Jesenicah. S tem je izpolnjena želja ne samo jeseniškega prebivalstva, nego vsega slovenskega potujočega občinstva. Koller je se v ponedeljek pokazal svojo robotost napram neki kmetici, nad katero je kričal brez povoda kakor kaksen drvar. Poleg stoječi višji oficijal, ki je najbrže določen za njegovega naslednika, jo ogorčeno gledal ta prizor. Kasneje sta s Kollerjem stala na peronu. Približala se jima je stara ženica ter nekaj povprašala. V Kollerjevi družbi se nahajajoči višji oficijal jo je prijazno prijel za roko in jo je osebno peljal k železniškemu vozu, v katerega naj vstopi. Koller je ves frapiran gledal ta prizor, ker je dobro čutil, da ga je njegov tovariš hotel posteno zafrkniti radi njegovega gori navedenega surovega nastopa proti ubogi kmetici.

Mesto postajenačelnika na Jesenicah je raspisano. Prošnje je bilo vlagati do danes dne 4. t. m. Upamo, da zasede to mesto Slovenec.

Otvoritev lokalne železnice Kranj-Tržič. Lokalna železnica Kranj-Tržič s postajami Naklo, Duplje in Tržič in s postajališčem in nakladiščem Sv. Križ se dne 6. m.lega srpana 1908 izroči javnemu prometu. Postaje Naklo, Duplje in Tržič se otvori za splošni promet, postajališče in nakladišče Sv. Križ pa za osebni, prtljajni in omejeni tovorni promet, in sicer se bodo od tega postajališča odpravljale osebe v vlaku in prtljaga doplačilnim potom.

Ciril-Metodov kres na Šmarjetni gori. Danes zvečer ob pol 9 uri prižge tukajšna podružnica «Družbe sv. Cirila in Metoda» na Šmarjetni gori velik kres, ki bo spojen tudi z spuščanjem raket in umetnim ognjem. Da se je omogočila tako slavnostno praznovanje godu naših blagovestnikov, so prispevala vsa napredna kranjska društva. Zatorej, danes zvečer vse na Šmarjetno goro!

Matura na cesarja Franca Jožefa gimnaziji v Kranju. Za ustmeni zrelostni izpit se je oglasilo 20 maturantov tukajšnje gimnazije. Izpiti so trajali dva dni in pol (30. junija, 1. in 2. julija). Napravilo je maturo z odliko šest maturantov, z dobrim vspehom pa 13; eden je padel za pol leta. Maturo so napravili: Jožef Basaj, Suha pri Kranju (z odliko); Anton Bernik, Bodovlje pri Škofji Loki (z odliko); Boris Černe, Studeno pri Novem mestu; Karol Česenj, Kranj; Edvard Globočnik, Kranj; Ivan Gosar, Stara Loka; Fran Jež, Vipava (z odliko); Pavel Klemenčič, Trata; Danijel Kordan, Kranjska gora; Anton Megušar, Selca; Jakob Mohorič, Njivica pri Podnartu (z odliko); Ivan Perne, Povlje pri Trsteniku (z odliko); Joahim Ražem, Bazovica pri Trstu; Ivan Sajovic, Olsevek pri Kranju (z odliko); Viktor Starovašnik, Litija; Matej Tavčar, Sv. Lenart nad Škofjo Loko; Tomaž Tavčar, Sv. Lenart nad Škofjo Loko; Fran Urbanec, Zalog pri Kranju.

Na cesarja Franca Jožefa gimnaziji v Kranju so danes dopoldne zaključili šolsko leto 1907/8. — Letno izvestje prinaša izpod peresa gimn. učitelja Janeza Grifenanerja članek «Zgodovina novejšega slovenskega slovstva». I. od Pohlina do Prešerna. — Na zavodu je poučavalo 13 stalnih in 4 nadomestni učitelji. — Ustanove je vživalo 29 učencev v znesku 4884 27 K. Razen tega so dobili dobri ali revni dijaki podporo od gimnazijske podporne zaloge (knjige in druga učila, denar, obleko), v mestni dijaški kuhinji pa hrano (tekem leta se je izdalo 12.352 obedov in 12.151 večerij, kar je stalo 4665 62 K. Tudi mnoge obitelji so dajale hrano potrebnim dijakom. — Koncem leta je pohajalo zavod 300 revnih učencev in 2 privatistinj. Iz Kranja je bilo 42 dijakov in 2 privatistinj, iz Kranjske sploh 287, iz Koroške 7, iz Primorske 17, iz Štajerske 12. — Po materinem jeziku je bilo 6 Nemcev, 298 Slovencev in 2 Slovenki, 1 Čeh. — Prvi red z odliko je dobilo 38 dijakov, prvi red 189 dijakov in 2 privatistinj, ponavljavni izpit je dovoljen 49 dijakom, drugi red je dobilo 20, tretji pa 3 dijaki. — Dodatni izpit je dovoljen zaradi bolezni 1 dijaku. — Šolnine so plačali dijaki 4350 K, sprejemnine 365-4 K, prispevkov za učila 666 K, takso za duplikate izpričeval 32 K. — Razen običajnih prostih predmetov se je na zavodu tudi poučevala slovenska stenografija, italijanščina in francoščina.

V I. gimnazijski razred v Kranju se vpisujejo učenci dne 4. julija in 15. septembra. Sprejemni izpiti pa se vrše dne 6. julija in dne 16. septembra. **O jubilejni pletarski razstavi v Radovljici** se izražajo jako laskavo vsi obiskovalci. Tako gledaranzma kakor glede razstavljenih predmetov gre splošna hvala, da take razstave sploh še ni bilo na Kranjskem. Kdor ima torej kolikaj prilike, naj si ogleda to zanimivo razstavo. Daljši opis razstave sledi v eni bodočih številkih.

Županom velike mošenjske občine je bil so-glasno izvoljen kipar Ivan Resman. Prejšnji župan se je izvolitvi odrekal, pač pa sprejel mesto prvega občinskega svetovaleca in častne občinstvo.

Jutri zvečer v vesolca naprednih abiturientov na vrhu g. Mar. Mayrjevo in v čitalnici.

Danes zvečer vsi na Šmarjeto na Ciril-Metodov kres!

Radl tehnikah ovir izide današnja številka «Gorenjca» samo na šestih straneh, kar naj cenjeni naročniki in dopisniki blagovole oprostiti.

Prejemba posesti. Gospod Rudolf Kokalj je prodal svojo hišo št. 23. v Kranju gosp. Francu Omerci ml. Hišo kleparja g. Theuerschuba je kupila gđ. F. Polakova.

Učenci, ki se nameravajo iti solati na pletarsko solo v Radovljico, se naj prično takoj priglasiati pri vodstvu c. kr. pletarne, da se jih vpiše. Z rednim poukom se prične 1. septembra t. l. Mod tečajem sole vpisati se, pomeni zabudo v pouku.

Groznen požar na Bledu. Minuli ponedeljek je ob dveh popoldne nastal v vasi Grad ogenj, ki je v dobri pol uri uničil 35 hišnih števil. Desetim posestnikom so pogorele le hiše, vsem ostalim pa tudi vsa gospodarska poslopja. Zgorelo je tudi mnogo prašičev, par krav in več drugih živali. Rešiti se ni dalo skoro nič, ker so vsa poslopja tesno skupaj in pokrita večinoma vse z deskami. Goreti je začelo v supi ondotnega pismonoše, pri katerem sta bila dva fanta, ki sta iz Radovljice k striem prišla na obisk. Fanta sta skrivaj kadila cigarete ter pri tem zažgala. Ogenj se je z velikansko naglico širil od strehe do strehe do Potočnikove hiše, kjer je pogorela streha ondotne kapelice. Tudi občinska ubožnica je bila hipoma v plamenih. Ogenj se je razširil tudi v bližnji gozd in ga hudo poškodoval. Hišo Sekovaniča, kjer je bilo precej smodnika, so z veliko težavo rešili. Strašen požar, ki je vzbruhnil ob dveh popoldne, se je videl daleč naokrog, kajti posamezni plameni so svigali po 20 metrov visoko. Ljudje, ki so se peljali z vlakom, so že v Javorniku videli ogenj. Koj, ko je ogenj izbruhnil, se je brzojavilo na vse strani po pomoč. Dokler ni bilo brigalen, so poleg domačinov pomagali gasiti letovčarji, ki so iz jezera nosili vodo. Kmalu je došlo do petnajst požarnih bram. Iz Ljubljane je odšlo najprej 40 vojakov 27. pešpolke, potem pa je poseben vlak pripeljal vojakov istega polka 800 mož — od vsake stotnije po 25 mož — in brigalna tukajšnje požarne brambe. Ker na Bledu ni bilo konj, da bi vozili brigalne, vpregali so se ljudje sami in jih peljali. Zgorelo je poleg poslopja tudi mnogo živine, človek se k sreči ni noben ponesrečil. Pogorelci, že itak reveži, so v sled strahovitega ognja, silno udarjeni in so bili zavarovani le za prav nizke zneske. Bližnji hoteli in vile so ostali popolnoma nepoškodovani. — O požaru se nam dalje še poroča: Potniki, ki so se vozili s popoldanskim vlakom, ki prihaja v Ljubljano ob 4. popoldne, so opazili požar v Javorniku. Ob blejskem gradu se je dvigal ogromen oblak dima, spodaj pa je svigal plamen, visok kakih 15 metrov. Sprva se je mislilo, da gori gozd, na ogromnih ognjenih plamenih pa so se kmalu spoznalo, da gori cela vas. Na postaji v Radovljici so potniki opozorili nekatere na kolodvoru se nahajajoče Radovljičane, da gori vas Grad pri Bledu in da naj o tem avizirajo ognjegačo. Kmalu na to se jo radovljiska požarna bramba že odpeljala na lice požara. Kakor se nam poroča, se pri resilnem delu zlasti odlikuje vojaštvo, posebno prostovoljci so si stekli pri tem delu največjih zaslug. Dva konjeniška prostovoljca sta z življensko nevarnostjo rešila celo vrsto ljudi gotove smrti.

Veliko vrtno veselico prirede tukajšnji abiturijenti na vrtu g. P. Mayrja, s katero se poslove od kranjskega meščanstva. Posrečilo se nam je pogledati nekoliko za kulise in reči moramo, da nas je ta pogled razveselil. Obeta se nekaj posebnega. Vendar nečemo biti indiskretni; povemo le toliko, da bo preskrbljeno za izborna petje (ljublanski dijaski oktet), lepe muzikalične komade (ljublanski dijaski sekstet na lok), kratke jedrnatne govore in izvrstno prosto zabavo. Potem sledi ples v prostorih «Narodne čitalnice», ki se utegne raztegniti do belega dne. Sliši se tudi, da pride precej gostov z Gorenjskega, potem iz Ljubljane, Zagreba, da se celo ruski akademiki, ki potujejo v teh dnevih po Slovenskem, se utegnejo zglasiti. Čisti dobiček veselice je namenjen «Prosvetnim» knjižnicam.

Škofjeleško društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb se marljivo pripravlja k veselici, ki se vrši dne 12. julija popoldne na vrtu hotela «Štumarje». Priprave vodi v to sestavljen damski odbor, ki mu z vso vnemo načeljuje gospa Hallada. Sodelovali bodo loški pevski zbori, slavno godbeno društvo iz Gorican; odbor si je nabavil mnogo in lepih dobikov, da bo z izidom efektne tombole vsakdo lahko zadovoljen. Ves hotel «Štumarje» je prenovljen in založen z izborno dolenjako kapljico, z budjejevskim in mengijskim pivom, točilo se bo pa tudi pivo iz loške pipovarne. Veselica se vrši ob vsakem vremenu. Čisti dobiček pripade uvodno imenovanemu društvu, zato naj vsak položi dar otrokom na altar.

Gasilno društvo na Hrušici vabi k plesni veselici ki se vrši v nedeljo dne 12. julija 1908 na Hrušici v prostorih g. Matevža Robiča. Začetek ob 8. uri popoldne. Vstopnina: Za člane v društveni obleki 50 v, za nečlane 1 krono. Dame proste. Godba na lok iz Rožne doline. Veselica se vrši ob vsakem vremenu. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Redni občni zbor moške podružnice sv. Cirila in Metoda v Kranju se vrši v torek, dne 7. t. m., ob poldevetih zvečer. Na vsporedu je med drugim tudi volitev novega odbora.

Društvo za povzdigo prometa s tujci se je ustanovilo v nedeljo, 21. m. m. na Jesenicah. Predsednik je gospod A. Schrey.

Prometna je iz Radovljice davčni asistent g. Viktor Dolenc v Postojno.

Od tržičke železnice. Načelnik v Naklem: poduradnik g. Alojzij Osabnik; načelnik v Dupljah: poduradnik Josip Šilbar; načelnik v Trzihu: poduradnik Fran Sepič. Splošni promet se otvori v ponedeljek, 6. t. m. — Otvoritveni vlak gre iz Kranja 9 uri 45 popoldne, iz Trzicha nazaj ob 6 uri 55 zvečer. Z Dutaaja pride posebni vlak v Kranj 9 uri 23 popoldan.

Finančnim ravnateljem za Kranjsko je imenovan neki Alojz Kliment iz Brna, dasi je vse pričakovalo, da bo imenovan domačin in narodojak nadsvetnik Dobida. Klerikalci so uprizorili proti njemu gonjo, ker je nepristranski uradnik. Rajši tujca - klerikalca, nego domačina - narodnjaka! To je danes geslo klerikalcev!

Turistovski vlak vozi od dne 1. julija t. l. vsak dan, toda ob delavnih le do Jesenic, ob nedeljah in praznikih pa tudi dalje do Trziba. Odhod iz Ljubljane ob 5:50, iz Siske ob 5:56 jutraj. Povratnega vlaka ni posebnega - turistovskega.

Belopeška jezera in železnica. Da imajo izletniki, ki pridejo z vlakom št. 915 v Trbiž, ob nedeljah in praznikih priliko, obiskati belopeška jezera, bodo dogovorno s c. kr. ravnateljstvom državne železnice v Beljaku za ostali čas v veljavi stoječega poletnega voznega reda, počenši s 5. julijem t. l., vozil ob nedeljah in praznikih vlak št. 1727 na progi Trbiž-Rateče-Belapeč z naslednjimi prometnimi časi: Trbiž odhod ob 1. uri 17 minut popoldne; Belapeč postajališče odhod ob 1. uri 31 minut; Rateče-Belapeč prihod ob 1. uri 37 minut.

Umrl je na inspekcijskem potovanju, prof. Herman Lukas, strokovni nadzornik za risanje, stanujoč v Solnogradu. Pokojnik je nadzoroval risanje tudi na naših solah. N. v. m. p.!

Velik gozdni požar je nastal v nedeljo 21. junija okrog pol dne v gozdu Jatna, ki je last papirniške družbe Leykam-Josefshaf. N. v. m. p. je bila velika, ker je močen veter ogenj hitro širil. V

Švibaem je bilo plat zvona. Od vseh strani so leteli ljudje z raznim orodjem, da so udušili ogenj. Zgorelo je nad 20 orolov gozda, večinoma samih mecesnov, vmes tudi mnogo že posekanih blodov. Škode je okrog 30.000 kron. Družba je za varovanja. Moralo je biti nalašč zažgano, ker je na treh krajih začelo goreti.

Slovenske trgovske družbe «Merkur» priredi v nedeljo, dne 5. julija 1908 na vrtu «Narodnega doma» v Ljubljani, pod pokroviteljstvom narodnih dam, v prid skladu za «Trgovski dom» in skladu za podpiranje onemoglih članov, veliko vrtno veselico.

«Slovenska šolska Zveza» si je na svojem občnem zboru izvolila dr. Ivana Oražana, zdravnika v Ljubljani, za zveznega starosta. Prejanski starosta je bil dr. Ravnikar, ki je pa že za zadnjih deželnozborskih volitev prostovoljno odstopil.

Usodepolna zamenjava. V Orthu ob Donavi je gozbar Stummer snedel prašek, ki je bil baje narejen proti glavobolu. Komaj ga je snedel, se je zgrudil in se jel zvijati od grozovitih krčev. Zdravnik dr. Heindl je poskusil prašek in zapazil s strahom, da je v prašku strihnin. Stummer je umrl na zastrupljenju, dr. Heindla pa je se rešil njegov zdravniški kolega.

Vozni red Kranj-Tržič

veljaven od 6. julija 1908.

Mešani vlaki				Postaje	Mešani vlaki			
sj.	dop.	pop.	zv.		sj.	dop.	pop.	zv.
8:05	12:37	4:47	8:22	Kranj	6:02	10:—	2:57	7:42
8:20	12:52	5:02	8:47	Naklo	5:51	9:49	2:46	7:21
8:34	1:06	5:16	9:01	Duplje	5:29	9:37	2:34	7:19
8:44	1:16	4:26	9:11	Križe	5:29	9:27	2:24	7:09
8:58	1:25	5:35	9:20	Tržič	5:20	9:18	2:16	7:00

Oklic.

A 153/8

V zapuščini po g. Ivanu Majdiču, veleposestniku v Kranju, se dovoljuje na predlog izvršitelja oporoke, g. Rudolfa Kokalja

prostovoljna dražba

- prodajališne in hišne oprave ter gospodarskega orodja pri hiši št. 23 v Kranju,
- zemljišča vl. št. 65 d. o. Breg (z gospodarskimi potrebščinami, hišno in gostilniško opravo) v Preddvoru št. 15,
- zemljišč vl. št. 154 d. o. Kokrica, 75 d. o. Vojvodni boršt in polovico zemljišča vl. št. 85 k. o. Tenetiše.

Za te dražbe se določata naroka in sicer za prodajo ad a)

na dan 7. julija 1908

od 9. ure popoldne naprej v hiši št. 23 v Kranju,

za dražbo ad b) in c) pa

na dan 8. julija 1908

ob 9. uri popoldne pri podpisani sodnji št. 8.

Prodaja ad a) se vrši le za ali nad cenilno vrednostjo, dočim se za zemljišča ad b) in c) določa izklicna cena, pod katero se dražba ne vrši, in sicer za zemljišče ad b) z opravo vred 9589 K 52 vin., za zemljišče ad c) pa na 5820 K, oziroma 500 K, oziroma 1035 K.

Dražbeni pogoji se smejo vpogledati pri sodnji.

Vknjiženih upnikov ni. Izkupilo gre v zapuščinski sklad.

C. kr. okrajno sodišče v Kranju, oddelek II.,

dne 27. junija 1908.

Oklic.

A 153/8

V zapuščini po g. Ivanu Majdiču iz Kranja se na predlog izvršitelja oporoke dovoli

prostovoljna dražba

v davčni občini Kranj ležečih parcel:

a) št. 481 njiva za izklicno ceno 400 K	d) št. 773/2 njiva za izklicno ceno 1400 K
b) " 762 " " " 1140 "	e) " 774 " " " 1800 "
c) " 773/1 " " " 1250 "	f) " 776 travnik " " " 3100 "
g) št. 833/3 njiva za izklicno ceno 3000 K	

Dražbeni narok se določa na

dan 8. julija 1908

ob 9. uri popoldne pri tej sodnji.

Dražbeni pogoji se smejo tako vpogledati.

Vknjiženih upnikov ni.

Skupčilo gre v zapuščinski sklad.

C. kr. okrajna sodnja v Kranju, oddelek II.,

dne 8. julija 1908.

SINGER

šivalne stroje

naj se kupuje le v naših prodajalnah, ki se jih spozna po teh napisnih tablah.

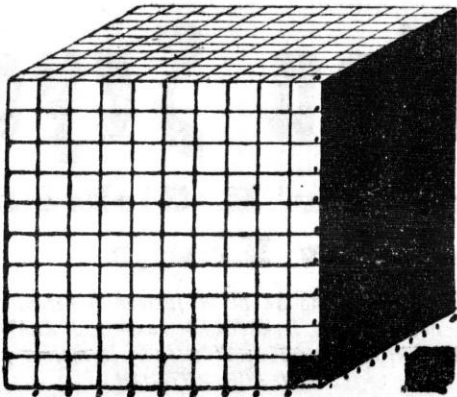

Naj se ne pusti premotiti po priporočilih, ki imajo namen, z navedbo imena SINGER prodajati že rabljene stroje ali stroje drugih vrst; kajti naši stroji se ne oddajo prekupcem, temveč se jih prodaja naravnost od nas cenjenemu občinstvu.

SINGER Co.

Akc. družba za šivalne stroje
Kranj št. 53. 17

Nova kubična knjiga!

Za vsakovrstni okrogli les, rezan ali tesan, v stari in novi meri, razvidno je iz sledečega kazala, da je to dosedaj najboljše kubična knjiga.

Kazalo:

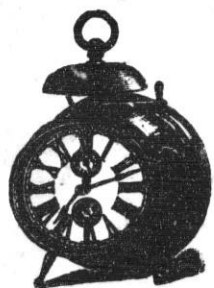
1. Okrogli les, premer v colah, dolžina v čevljih;
2. Okrogli les, premer v centimetrih ali v colah, dolžina v metrih, vsebina v kubičnih čevljih;
3. Okrogli les, premer in obseg v centimetrih, dolžina v metrih, vsebina v kubičnih metrih;
4. Rezan in obtesan les za deske in trame vse dolgoti, debelosti in širokosti;
5. Preračunjenje col v centimetre;
6. Preračunjenje centimetrov v col;
7. Preračunjenje čevljev v metre;
8. Preračunjenje metrov v čevlje;
9. Preračunjenje kubičnih čevljev v kubične metre;
10. Preračunjenje kubičnih centimetrov v kubik čevlje;
11. Preračunjenje kubičnih metrov v kubične čevlje;
12. Tabela, po kateri se izračuna teža lesa;
13. Načrt, po katerem se lahko napravi merilo, da se lahko izračuna vsako kubično vsebino okroglih debel;
14. Kubična telesna mera.

233 52—23

Knjiga stane v močno celo platno vezana 5 K, po pošti 20 vin. več. K tej kubični knjigi se prileže tudi lahko zraven **Hitri računar**, ki je za trgovce z lesom zelo pripraven. Obe knjigi skupaj vezani staneta 8 K 20 vin.

Knjižica se dobiva pri založniku

Viljemu Požgaju v Kranju.

Mavricij Smolej urar

na Jesenicah št. 19

priporoča svojo veliko zalogo pravih švicarskih žepnih ur

vsake vrste, dalje budilke, ure na nihala, pretane in verižice, po najnižjih cenah.

Popravila

se izdelujejo v lastni delavnici, ter sem zmožen po moji blizu 20 letni skušnjavi vsaka tudi najtežja popravila izvršiti natančno in po nizkih cenah. Popravljajo se budilke po 80 vin. do 1'40 K. Žepne ure od K 1'20 naprej. — Zaradi kakovosti priporočam posebno precizijsko uro

„INTAOT“.

Kolesarske potrebščine

NB. Ako želite imeti uro res dobro popravljeno jo ne dajajte takim, ki urarije niti izučeni niso. 17—4

Sladoled

najfinejši, več vrst, kakor tudi ledena kava, čokolada l. t. d. se dobi vsaki dan sveže pri **E. Brandtu, Kranj**. Zunanja naročila točno in cenje kot povsod drugod! *

299 26—8

Ludovik Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach na Koroškem)

se priporoča v izdelovanje vsa-ovrstnih puš za lovce in strelce po najnovejših si temih pod pope nim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preizkuševalnici in od mene preizkušene. 181 52—37

Ilustrovani ceniki zastoj.

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Slomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko inženjersko.

Zično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike l. t. d

Specijaliteta: 152—33

valjični zastori (Rollbalken).

Svoji k svojim! 256 52—17

Starosnana narodna tvrška:

Anton Iv. Pečenko

GORICA :: ulica Jos. Verdi 26

postreže pošteno in točno s pristnimi belimi in črnimi vini iz lastnih in drugih priznanih vinogradov po ceni 30—50 vin. liter; potem s pizenjskim pivom «prazdroj» iz sloveče češke «Meščanske pivovarne», in izbornim protivinskim pivom iz pivovarne kneza Schwarzenberga v Protivinu na Češkem, in sicer v sodčkih in steklenicah; z domačim pristnim tropinovecem l. vrste, lastnega pridelka v steklenicah.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 lit. naprej franco goriška postaja.

Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Večkrat premirano!

Glinaste peči 1 52—13

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča

Avgust Dreise

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

Potnikom v Ameriko!!

priporoča generalna agentura

„Amerikanske in Withe Star Linie“

najhitreje vožnjo preko BASEL-PARIZ-CHERBOURG-NEW-YORK.

2 odhoda v tednu. — Hrana že v Baselu prosta. — Z velikanskimi in varnimi parniki teh prog prevoz od Cherbourga-New-York v resnici

5 1/2 do 6 dni.

Vsa potrebna in natančna pojasnila daje radovoljno in zastoj

Generalna agentura **Jm Obersteg & Co., Basel**

28 Aeschengraben (Švica).

260 13—13

Zlate svetilnje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kosmetično zobočistilno sredstvo

seydlin

Izdelaatelj **O. Seydl**

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

24—72
Dobri se
lekarni
šaljite

Sivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 180—51

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

[priporoča svoje najbolj priznane šiv. stroje in kolesa

Ceniki na zahtevanje zastoj.

Največja tovarniška zaloga

vsakovrstnih slamnikov

Na drobno in debelo! — Na drobno in debelo!

Za dame, gospode, deklice in dečke od najcenejše do najfinejše vrste, priporoča galanterijska in modna trgovina.

Antona Adamiča v Kranju

Glavni trg.

Fini damski slamniki se lišpajo po najnovejši obliki. Popravila se točno izvršujejo. Svila, svileni trakovi, lišp, cvetlice ter igle za slamnike vedno v zalogi.

Cene brez konkurence!

59—14

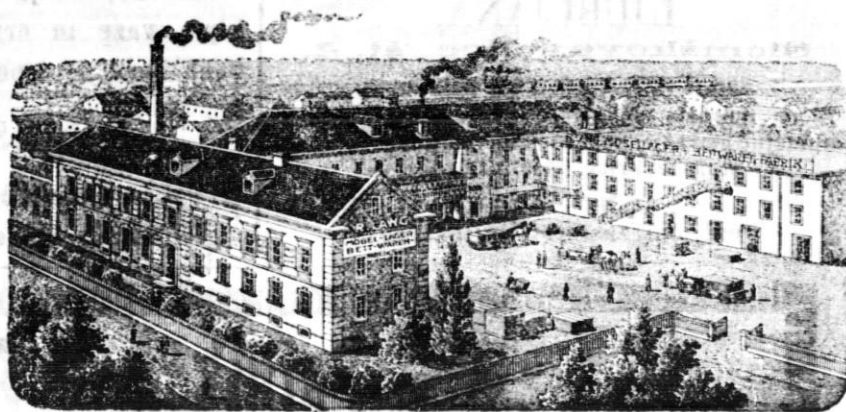
<p>Bluze vrhna in spodnja</p> <p>Krila</p> <p>Predpasnike</p> <p>Moderce</p> <p>Šerpe</p> <p>Pasove</p> <p>Ovratnike</p> <p>Mašence</p> <p>Jabots</p> <p>Srajce</p> <p>Perle</p> <p>Otročje oblekce</p> <p>Krstne oprave</p>	<p>Potreščine</p> <p>za</p> <p>šivilje</p> <p>Svila</p> <p>Baržun</p> <p>Tresse</p> <p>Čipke</p> <p>Vložke</p> <p>Aplikaci-</p> <p>jone</p> <p>Gumbe</p> <p>Vezenine</p>	<p>Glace in svilnate rokavice</p> <p>Moderne srajce</p> <p>Ovratnike</p> <p>Kravate</p> <p>Nogavice</p> <p>Žepne robce</p> <p>Gumbe</p> <p>Denarnice</p> <p>Prsnike</p> <p>Naramnice</p> <p>Glavnike</p> <p>Garniture</p> <p>Milo</p> <p>Parfum</p>
<p>➔ Nova modna trgovina :: Salon za damske klobuke ➔</p> <p>filijalka iz Ljubljane 195 52-33</p> <h2 style="text-align: center;">A. VIVOD-MOZETIČ V KRANJU</h2> <p style="text-align: center;">na glavnem trgu v hiši g. Pavšlarja</p> <p style="text-align: center;">Priporoča za pomlad in poletje elegantne klobuke za dame in otroke pariške in dunajske modele. Žalne klobuke. * Klobuke sprejemam v popravilo.</p> <p style="text-align: center;">==== Zunanja naročila točno. ====</p>		
<p>ženska</p> <p>ročna dela</p> <p>Predtiska-</p> <p>rija</p> <p>Vseh vrst</p> <p>pavola</p> <p>Svila</p> <p>Cvetlice</p> <p>Ročne</p> <p>torbice</p> <p>Moderne</p> <p>kapce</p> <p>Pačolane</p>		

Martinova cesta 20 R. Lang Martinova cesta 20
 Postajališče električne cestne železnice pri šentpeterski cerkvi
LJUBLJANA :: Zalagatelj društva c. kr. avstr. drž. uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špajlarija: Gostilniški stoli. Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Modrool iz žilnatega omrežja, afričanske trave ali žimo, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 glid. naprej. Divan z okraski. Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Špajlarija v ne-vestnih balah. Veliki prostori, priljubeno in v I. nadstropju. Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 glid.

Za sobo; postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, obešalnik, miza, sten-sko ogledalo.

21 126-51

Zobotehnični atelje

Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku
v Kranju

ZOBOVJA, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nebne plošče, iz KAVČUKA, kakor tudi ZLATA, dalje VRAVNALNICE in OBTURATORJI se izvršujejo po NAJNOVEJŠIH METODAH.

PLOMBE V ZLATU, PORCELANU, AMALGAMU in CEMENTU kakor tudi vse ZOBOZDRAVNIŠKE OPERACIJE izvršuje tu SPECIJALIST.

Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

POSOJILNICA V RADOVLJICI

registrovana zadruga z omejenim poročtvom

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od vsakega in jih obrestuje po

4 ¹/₂ 0/0

Rezervna zaklada
iznaša:

K 78.000

Denarni promet
v letu 1907.:

K 5,600.000

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po 5 1/2% ali z 1% amortizacijo, na menice pa po 6%. — Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Uradije se v centrali in v podružnici vsak dan od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 6. ure pop. izvzemši nedelje pop.

Poštno-hranilni račun centrale št. 45.867. Podružnice na Jesenicah št. 75.299.

120-44